

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації

Затверджено на засіданні кафедри
зарубіжної преси та інформації
факультету журналістики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2020 р.)

В. о. завідувача кафедри –
доктор наук із соціальних комунікацій,
професор М. Г. Житарюк

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія світової культури»,
що викладається в межах ОПП
першого освітньо-наукового рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика

Львів – 2020

СИЛАБУС КУРСУ
«Історія світової культури»
2020-2021 навчального року

Назва курсу	«Історія світової культури»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Квасниця Ольга Юріївна, кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації
Контактна інформація викладачів	Olha.kvasnytsya@lnu.edu, Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 304
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю) та відповідно до графіка чергування на кафедрі. Також можливі он-лайн консультації через Skype, Zoom, E-mail та інші ресурси. Час он-лайн консультацій можна також узгодити у телефонному режимі або, написавши на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/academics/postgraduates
Інформація про курс	Курс «Історія світової культури» розрахований для студентів-бакалаврів заочної форми навчання. Запропонований курс покликаний ознайомити студентів із теоретичними знаннями в галузі культурології, зі здобутками світової культури через пізнання культурно-історичних епох, через пізнання закономірностей культурної еволюції та формування самобутнього характеру національних культур.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Історія світової культури» є дисципліною зі спеціальності 061 - Журналістика для освітньої програми магістр журналістики, яка викладається в обсязі 1 кредиту (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Вивчити та проаналізувати історичні закономірності культурно-історичних епох, виробити у майбутніх журналістів системне культурологічне знання, яке дозволить вільно розуміти схему еволюції світової культури; оперувати категоріями культурології; знати типологію культури; охарактеризувати картину світу та концепцію людини певного періоду культури; знати художньо-стильові особливості певного періоду культури; знати знакові постаті та знакові явища світової культури;
Література для вивчення дисципліни	Базова:

	<p>1. Історія світової культури: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л. Левчук. – К., 2010: http://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf</p> <p>2. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. А. В. Яртіся, В. П. Мельника – Львів, 2005.</p> <p>3. Лосев А. Двенадцать тезисов об античной культуре: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Losev/Losev_12Tezis.php</p> <p>4. Лосев А. Эстетика Возрождения: http://psylib.org.ua/books/lose010/index.htm</p> <p>5. Ильина Т. История искусств. Западноевропейско искусство. – М., 1983</p> <p>6. Мифы народов мира. Энциклопедия в 2-х томах. - М., 1988</p> <p>7. Мирча Елиаде. Мифы, сновидения, мистерии. - М. – 1996</p> <p>8. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М., 1991</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна та інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Художня культура світу: Арабо-мусульманський культурний регіон. Африканський культурний регіон. Індійський культурний регіон. Далекосхідний культурний регіон. Латиноамериканський культурний регіон. Північноамериканський культурний регіон / За ред. Н. Миропольської, Е. Белкіної, Л. Масол та ін. К., 2003. 2. Шевнюк О.Л. Культурологія. – К., 2004 3. Крижанівський О. Історія Стародавнього Сходу. К., 2002: http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-105.html
Тривалість курсу	Курс складається з 50 год.
Обсяг курсу	18 год. лекційних занять 32 год. самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент має</p> <p>ЗНАТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Схему еволюції української та світової культури; • Категорії культурології;

	<ul style="list-style-type: none"> • Типологію культури; • Картину світу та концепцію людини певного хронологічного періоду культури; • Художньо-стильові особливості певного періоду культури; • Знакові постаті та знакові явища української та світової культури; <p>ВМІТИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осмислити явище культури; • Провести інваріантну реконструкцію культурних процесів; • Застосовувати культурологічний метод; • Провести порівняльний аналіз культур; • Застосовувати набуті знання з історії культури у журналістській Застосовувати набуті знання з історії культури у журналістській практиці;
Ключові слова	Культура, цивілізація, вісєвий час, міф, античність, Середньовіччя, відродження, бароко, епоха Нового часу, романтизм, реалізм, модернізм.
Формат курсу	Заочне навчання
Теми	Див. СХЕМУ КУРСУ, додану до силабуса
Підсумковий контроль, форма	Підсумком курсу «Історія світової культури» є залік.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з загальних освітніх дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату .
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекції, самостійного опрацювання тем до заліку, консультування, дискусії.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни вивчення курсу може потребувати використання мультимедійного комплексу.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Залік містить оцінювання за 100-бальною системою (40 б – студенти набирають за доповідь-презентацію, яку готують самостійно, 60 б – написання підсумкової залікової роботи). Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, коментар). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, списування становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Про неможливість відвідати заняття студенти мають повідомляти викладача особисто або через старост груп. У будь-якому разі вони зобов'язані дотримуватися усіх

	<p>термінів, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надасть виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти також заохочуються до використання іншої літератури та джерел, яких немає у переліку рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні (контрольній), самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття світової культури. 2. Поняття культурно-історичної епохи. 3. Які культури, за Ясперсом, увійшли в епоху «вісьового часу»? 4. Які є типи міфів? Особливості міфологічної свідомості. 5. Які ви знаєте теорії міфів? Розкрийте суть однієї з них. 6. Особливості Первісної культурно-історичної епохи. 7. Якою є модель часу в давньосхідних культурах? 8. Що є спільного і відмінного у світомоделях Месопотамії та Дворіччя, Індії та Китаю? 9. Античність як культурологічне поняття. 10. Типові риси Античної культури. 11. Періодизація давньогрецької та давньоримської культур. 12. Порівняйте ідеал людини в давньогрецькій та давньоримській культурних традиціях. 13. Середньовіччя як культурологічне поняття. 14. Порівняйте ідеал людини в античній та середньовічній культурній традиції. 15. Періодизація культури західноєвропейського Середньовіччя 16. Порівняйте романський і готичний стилі. 17. У чому своєрідність середньовічного світобачення? 18. Візантійська культура.

	<p>19. Ренесанс як культурологічне поняття.</p> <p>20. Ренесансний ідеал людини.</p> <p>21. Порівняйте художню традицію Раннього, Високого та Пізнього Відродження.</p> <p>22. Охарактеризуйте Бароко як стильовий напрям європейського мистецтва.</p> <p>23. У чому особливості фламандської та голландської художньої традиції?</p> <p>24. Яким є місце людини в світомоделі бароко?</p> <p>25. „Культура Нового часу”.</p> <p>26. Романтизм як художньо-естетичний напрям.</p> <p>27. Порівняйте романтичне і реалістичне світобачення.</p> <p>28. Імпресіонізм як художньо-естетичний напрям.</p> <p>29. Охарактеризуйте основні напрями Модернізму.</p> <p>30. Порівняйте модерністську і постмодерністську моделі світу.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу може бути надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ, АБО СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Тема I. Схеми світової історії культури

План:

1. Модель світової культури за К.Ясперсом.
2. Вісьовий час: хронологічні межі, ознаки. Поняття доісторії та історії.
3. Вісьові та невісьові культури.

Література:

1. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М.,1991

Тема II. Міф. Міфологія. Міфологічне мислення

План:

1. Міф: значення, особливості, функції.
2. Типи міфів.
3. Особливості міфологічного мислення.
4. Теорії міфу: Малиновський, Кессіер, Леві-Строс, Леві-Брюль.

Література:

1. Мирча Елиаде. Мифы, сновидения, мистерии. - М. – 1996
2. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. Яртися А.В., Мельника В.П. – Львів, 2005.

Тема III. Культура первісного часу

План:

1. Періодизація первісної культури.
2. Особливості первісної культури.

Література:

1. Тайлор Э. Первобытная культура:
https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/History/Tail/index.php
2. Фрезер Дж. Золотая ветвь. Исследование магии и религии:
<http://www.psylib.ukrweb.net/books/freze01/index.htm>
3. Чмихов М. Давня культура. К., 1994.

Тема IV. Культури Стародавнього Сходу

План:

1. Культура Давнього Єгипту. Картина світу та концепція людини.
2. Культура Дворіччя (Месопотамії). Картина світу та концепція людини.
3. Культура Давньої Індії. Картина світу та концепція людини.

4. Культура Давнього Китаю. Картина світу та концепція людини.

Література:

1. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л. Левчук. К., 1997: https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf
2. Крижанівський О. Історія Стародавнього Сходу. К., 2002: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-105.html>
3. Шидловський П. Людина у різні епохи: перші цивілізації. Людина Єгипту, Месопотамії та Античного світу: https://www.youtube.com/watch?v=vDzBhiWfFNs&ab_channel=WildFox
4. Писемні джерела з культури Стародавньої Індії і Китаю :<https://sites.google.com/view/hist-world-and-ukraine-grade-6/S1/3?authuser=0>
5. Матеріали з історії культури Стародавнього Китаю: <https://sites.google.com/view/hist-world-and-ukraine-grade-6/R2/R3?authuser=0>

Тема VI. Антична культура

План:

1. Давньогрецька культура. Періодизація, картина світу та концепція людини. Скульптура. Живопис. Архітектура.
2. Давньоримська культура. Періодизація, картина світу та концепція людини. Скульптура. Живопис. Архітектура.

Література:

1. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л. Левчук. К., 1997: https://shron1.chtyvo.org.ua/Levchuk_Larysa/Istoria_svitovoi_kultury.pdf
2. Шидловський П. Людина у різні епохи: перші цивілізації. Людина Єгипту, Месопотамії та Античного світу: https://www.youtube.com/watch?v=vDzBhiWfFNs&ab_channel=WildFox
3. Античность как тип культуры / А.Ф. Лосев, Н.А. Чистякова, Т.Ю. Бородай: <http://www.sno.pro1.ru/lib/ant/index.htm>
4. Лосев А. Двенедцать тезисов об античной культуре: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Losev/Losev_12Tezis.php

Тема VII. Середньовічна культура Західної Європи. Візантійська культура.

План:

1. Світоглядні універсалиї християнського середньовіччя. Людина в середньовічній культурі.
2. Іконописне мистецтво. Типи ікон.
3. Романська і готична культури, їх світоглядні і мистецькі прикмети.

4. Візантійська культура.

Література:

1. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. Яртіся А.В., Мельника В.П. – Львів, 2005.
2. Історія світової культури: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л.Т.Левчук. – Київ, 2000.
3. Гуревич А. Категории средневековой культуры:

<http://www.al24.ru/wp-content/uploads/2012/07/A. Ya. Gurevich Kategorii srednevekovoy kulturyi. 2-e izd. ispr. i dop. M. Iskusstvo 1984..pdf>

4. Хейзинга И. Осень Средневековья: <http://yanko.lib.ru/books/cultur/heyzinga-autumn.pdf>

Тема VIII. Культура Відродження і Реформації

План:

1. Картина світу та концепція людини епохи Відродження.
2. Мистецтво Передвідродження. Джотто ді Бондоне.
3. Мистецтво Раннього Відродження. Філіппо Брунелескі. Мазаччо. Донателло. Сандро Ботічеллі.
4. Мистецтво Високого Відродження. Леонардо да Вінчі, Рафаель Санті. Мікеланджело Буонороті. Тіціан. Тінторетто.
5. Мистецтво Пізнього Відродження. Течія маньєризму.
6. Особливості та представники Північного Відродження.

Література:

1. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. Яртіся А.В., Мельника В.П. – Львів, 2005.
2. Історія світової культури: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л.Т.Левчук. – Київ, 2000.
3. Вазарі Дж. Життєписи найбільш визначних живописців, скульпторів і зодчих: <http://facetia.ru/node/1303>
4. Лосев А. Естетика Возрождения: <http://psylib.org.ua/books/lose010/index.htm>
5. Бенеш Н. Искусство северного Возрождения: <https://xn---7sbgxiccc0a0ahbaom6e.xn--80acgfbsl1azdqr.xn--p1ai/file/7b9b9c1c4af57adf633b625b4abdbdd0>

6. *Бахтин М.* Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса:
http://www.bim-bad.ru/docs/bakhtin_rablai.pdf

Тема IX. Культура Нового часу

План:

1. Світоmodell Нового часу в європейській культурі.
2. Бароко як стильовий напрям європейського мистецтва.
3. Італійське мистецтво. Доменіко Фонтана. Джованні Лоренцо Берніні. Мікеланджело Мерізі (Караваджо) та ін.
4. Мистецтво Іспанії. Доменіко Теотокопулі (Ель Греко). Дієго Родрігес де Сільва Веласкес.
5. Фламандське мистецтво. Пітер Пауль Рубенс. Антоніс ван Дейк.
6. Голландське мистецтво. Франс Хальс. Харменс Ван Рейн Рембрандт.

Література:

1. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. Яртия А.В., Мельника В.П. – Львів, 2005.
2. Історія світової культури: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л.Т.Левчук. – Київ, 2000.
3. Гвардини Р. Кінець нового времени: http://yakov.works/libr_min/04_g/va/rdini.htm
4. Фехнер О. Голландський живопис XVII століття.
5. Никулин Н. Золотой век нидерландской живописи.

Тема X. Європейське Мистецтво XIX століття

План:

1. Класицизм і Просвітництво. Французький класицизм. Жак Луї Давид. Жан Огюст Доменік Енгр. Класицизм в Україні.
2. Іспанське мистецтво. Франціско Гойя.
3. Стильовий напрям романтизму. Картина світу і концепція людини. Теодор Жеріко, Ежен Делакруа. Романтизм в українському мистецтві.
4. Течія реалізму. Камілл Коро. Густава Курбе. Оноре Дом'є. Реалізм в українському мистецтві.

5. Течія імпресіонізму. Едуард Мане. Клод Моне. Каміль Піссарро. Огюст Бенуар. Едгар Дега. Анрі Тулуз-Лотрек.
6. Течія постімпресіонізму. Поль Сезан. Вінсент Ван Гог. Поль Гоген.

Література:

1. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. Яртися А.В., Мельника В.П. – Львів, 2005.
2. Історія світової культури: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л.Т.Левчук. – Київ, 2000.
3. Дмитриева Н. Винсент Ван Гог. Человек и художник.

Тема XI. Мистецтво ХХ століття

План:

1. Основні напрями модернізму: фовізм (Анрі Матіс, Моріс Вламінк, Ван Донген); експресіонізм (Василь Кандинський, Франц Марк); кубізм (Брак, Пікассо, Олександр Архипенко); футуризм (Боччоні, Балла), абстракціонізм (Піт Модріан, Василь Кандинський, Казимир Малевич); дадаїзм (М.Дюшан, Ф.Пикабія); сюрреалізм (Сальватор Далі).
2. Постмодернізм та його прикмети.

Література:

1. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. Яртися А.В., Мельника В.П. – Львів, 2005.
2. Історія світової культури: Навч. посібник / Кер. авт. колективу Л.Т.Левчук. – Київ, 2000.
3. Полевой В. Малая история искусств. Искусство XX века. – Москва, 1991
4. Ильина Т. История искусств. Западноевропейско искусство. – М., 1983